

Oslo kommune

Byrådsavdeling for finans

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
Akersgt. 40
0030 OSLO

Dato: 14.01.2013

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

201204449-3

Ingeborg Sætre-Jørpeland,

103

HØRING - NOU 2012:16 SAMFUNNSØKONOMISK ANALYSE

Byrådsavdeling for Finans avgir administrative høringsuttalelse til NOU 2012:16 Samfunnsøkonomisk analyse på vegne av Oslo kommune.

Oslo kommune mener det er et bredt sammensatt ekspertutvalg som har gjort en grundig jobb med denne utredningen. Det er positivt at denne utredningen har funnet sted og at man jevnlig ser på de forutsetninger som legges til grunn i samfunnsøkonomisk analyse.

Levetid

Det er positivt at utvalget tilrår at levetiden som benyttes i analysene må reflektere den perioden tiltakene som analyseres faktisk vil være i bruk eller yte en samfunnstjeneste. Dagens praksis med en analyseperiode som er vesentlig kortere enn levetid for eksempel på veg og jernbane kan føre til at man undervurderer effekten av tiltaket. I dag benyttes normalt en analyseperiode i samferdselsprosjekter på 25 år, mens forventet levetid kan være 40 år eller mer. Dagens praksis er at man etter endt analyseperiode i de fleste tilfeller beregner en restverdi ut fra lineær avskrivning av investeringskostnader. Dette vil i mange tilfeller medføre at den reelle nytteverdien av tiltaket undervurderes. Oslo kommune støtter utvalgets anbefaling om at restverdi i hovedsak skal beregnes med utgangspunkt i netto nyttestrøm fra siste år i analyseperioden. Restnyten av en vei bør for eksempel ta hensyn til hvor mange kjøretøy som vil benytte seg av veien ut over analyseperioden.

Oslo kommune mener utvalgets anbefalinger bør tas inn i det videre arbeidet med NTP.

Kalkulasjonsrente

Kalkulasjonsrenten skal reflektere alternativkostnaden til investeringen, og utvalget ser hen til forventet avkastning på Statens pensjonsfond - utland (SPU) for å sette kalkulasjonsrenten.

Oslo kommune synes det virker rimelig at risikofri alternativkostnad relateres til SPU. I fondets portefølje er forventet gjennomsnittlig årlig avkastning på statsobligasjoner 2,5 prosent de første 40 årene, deretter 2 prosent resten av perioden. Det er lagt inn et risikopåslag på 1,5 prosent første 40 år, 1 prosent mellom 40-75 år og 0 prosent ut over 75 år. På dette grunnlag anbefaler utvalget at en årlig kalkulasjonsrente på 4 prosent første 40 år 3 prosent mellom 40-75 år og 2 prosent ut over 75 år.

Oslo kommune støtter også utvalgets anbefaling om at kalkulasjonsrenten settes på samme måte for alle offentlige tiltak, uavhengig om de faller innunder ordningen for ekstern kvalitetssikring av konseptvalg.

Netto ringvirkninger

De fleste studier som er gjennomført viser en svak positiv sammenheng mellom funksjonell bystørrelse og effektivitet, men denne varierer sterkt på tvers av sektorer, byer og land. Dette betyr blant annet at lokal næringsstruktur har stor betydning for netto ringvirkning.

Svært få land anbefaler bruk av anslag på netto ringvirkninger i kost-nytteanalyser. Utvalget mener at det ikke finnes et tilstrekkelig solid empirisk og teoretisk fundament for å utvikle regler for beregning av slike effekter. Det har vist seg vanskelig å identifisere en sammenheng mellom bystørrelse og produktivitet basert på tilgjengelige data, og utvalget vil derfor ikke anbefale på generelt grunnlag å legge en slik sammenheng til grunn i en samfunnsøkonomisk analyse.

Det er ikke gjort studier med norske data på denne sammenhengen tidligere, men COWI kom i september med en rapport de har utarbeidet på oppdrag fra KS om samfunnsøkonomiske virkninger av samferdselsinvesteringer, som blant annet tar for seg mernytten av samferdselsprosjekter.

Oslo merker seg at utvalget i liten grad problematiserer inkluderingen av effektivitetstap ved skattefinansiering i nytte- /kostnad analysene selv om størrelsen på effektivitetstapet er usikre. Ved å inkludere en usikker kostnad i analysen, men ekskludere en usikker gevinst (netto ringvirkning) risikere å undervurdere et tiltaks samfunnsøkonomiske lønnsomhet.

I praktisk politikk er positive netto ringvirkninger ofte avgjørende for politiske beslutninger på samferdselsområdet. Ved å utelate effekten av bedre fungerende arbeids- og produktmarked fra samfunnsøkonomiske analyser gjør nytte-/kostnadsanalyser spesielt og samfunnsøkonomiske analyse generelt mindre relevante for politiske beslutninger. Oslo kommune mener derfor at en separat drøfting av netto ringvirkninger bør inkluderes ved større infrastrukturprosjekter.

Med hilsen

Arild Sundberg
kommunaldirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk